

Brand i Knallerian, Knalleland i Borås

Lördagen den 19 december 2009 kl 18:58 inkom ett automatiskt brandlarm från en byggnad i Borås som går under benämningen ”Knallerian”. Knallerian är ett större köpcentrum som byggts om och byggts till i flera olika etapper. Nettoarean är cirka 23 000 m² med mycket stora sammanhängande brandceller, se bild 3. Vid ankomst visar det sig att det är en sprinkler som har utlöst (sprinklern har ingen egen larmsändare utan ligger som en sektion i det automatiska brandlarmet).

Boråsstyrkan fattar beslut om rökdykning. Efter att ha löst problemen med avsaknad av nyckel till en gallergrind så når rökdykarna fram till den aktiverade sprinklern och kan konstatera att den helt lyckats släcka branden. Endast ett huvud hade aktiverats i taket ungefär en halv meter från spisen. Takhöjden är uppskattningsvis mellan 2,5 till 3 meter.

Bild 1 visar att branden startat i anslutning till spisen.

Orsaken till branden är ännu okänd men det kan konstateras att den startat i anslutning till spisen (se bild 1). I butiken som är en skivhandel fanns tillräckligt med brännbart material för att branden skulle kunna gå till övertändning.

Värdet på det som sprinklern räddat i det aktuella fallet är oöverblickbart. Men om inte lokalen hade varit sprinklad så hade förmodligen;

- Branden hade spridit sig till hela butiken med en omfattande rökutveckling som resulterat i att de heta brandgaserna spridit till ett stort antal andra butiker
- Räddningstjänsten insats hade blivit mycket komplicerad med långa inträngningsvägar och mycket stora mängder brännbart material. (Jämför Lindexbranden i Södertälje, januari 2007)
- Sekundärskador på inventarier och varor hade blivit omfattande.
- Stilleståndstiderna i samband med sanering hade blivit flera dagar. Eftersom detta hade kommit mitt i julhandeln är de ekonomiska konsekvenserna lätt att förstå.

Sprinklern orsakade minimala vattenskador som räddningstjänsten och en saneringsfirma kunde åtgärda under kvällen. Det bör understrykas att de vattenskador som räddningstjänsten skulle ha orsakat i samband med släckning av en osprinklad brand i den aktuella lokalen hade blivit avsevärt mycket större än de skador som nu uppkom.

Bild 2 Visar skivaffären. Det var i pentryt till affären som branden startade.

Bild 3 Visar den öppna planlösningen i Knallerian. På bilden pågår saneringsarbete.

Slutsatser

Skivaffären, se bild 2, kunde öppna som vanligt dagen efter branden.

Den inträffade händelsen visar på de stora fördelar som en automatisk vattensprinkler har i händelse av brand. Det kan med lätthet konstateras att totalkostnaden för installation av sprinkleranläggningen i Knallerian i Borås har genom den här branden och släckningen betalat sig genom denna enda händelse. Det vore önskvärt att fler fastighetsägare fick upp ögonen för de stora fördelar som sprinklerinstallation innebär.

/

Joel Jacobsson, brandingenjör
Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund